

ODEPCHNAĆ (25) *vb pf*

o oraz e jasne.

inf odepchnąć (8) [w tym *Mącz* 97a może ODEPCHNAĆ SIĘ]. ◇ *fut* 1 sg odepchnę (1). ◇ 2 sg odepchniesz (2). ◇ 1 pl odepchni(e)my (1). ◇ 3 pl odepchną (1). ◇ *praet* 3 sg m odepchnął (6). ◇ 3 pl m pers odepchnęli (3). ◇ *con* 3 sg m by odepchnął (2). ◇ *part praet act* odepchnąwszy (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde bez cytatu.

1. *Pchnięciem odsunąć* [w tym: kogo (4), co (2)] (10) : *RejKup* f3; Iuż który kąt załtąpiłz iuż fiedź iáko drewno/ Bo iáko sie podniefisz/ odepchną cie pewno. *RejWiz* 16v.

odepchnąć od kogo (3): iednij matuchnę bożą/ pannę czyftą/ pięściami bili/ ij od fyna iéy milégo iá odepchnęli *OpecŻyw* 137, 111v. *Cf* »odepchnąć od siebie«.

odepchnąć czym (1): A gdy przypádlá ku nogam iego/ odepchnął iá nogą *BielKron* 301v.

Zwrot: »odepchnąć od siebie« (1): Apollon sie przetho rozgniewał/ y odepchnął iá od fiebie áz vpádlá. *HistRzym* 25v.

Przen (1) :

Zwrot: »na stronę odepchnąć« = *zaniechać czegoś* (1): dzifiefyfych czáfów ludzie [...] nye tylko lámí o fobyie włáfną pracą/ ále theż y o fwyh dzyatkách ftáránye ná ftronę odepchnęli *GliczKsiąż* Mv.

a. *O żeglarstwie: odbić od brzegu; deducere navem Mącz* [od czego] (3) :

α. *Transit.* [co] (1) : Szkutę w boży czás od Gdańfká odepchniesz *KlonFlis* H4.

β. *Intransit.* (2) :

Zwrot: »odepchnąć od brzegu« [szyk zmienny] (2): *Deducere navem, Od brzegu odepchnąć Mącz* 96c, 97a.

Szereg: »odepchnąć a puścić się« (1): *Deducere naves, Odepchnąć á puścić sie od brzegu. Mącz* 97a.

2. *Wzgardzić, odtrącić, nie przyjąć* (zawsze o Bogu wobec człowieka); *amovere Vulg; repellere PolAnt* [w tym: kogo (8), co (2)] (10) : *RejKup* Dd; czyli odepchnął Bog lud fwoy? *BudNT Rom* 11/1, *Rom* 11/2.

odepchnąć od kogo, od czego (7): *RejPs* 135v; Błogosłáwiony Pan Bog/ który nieodepchnął modlitwy moiey/ á miłofierdzia fwego odemnie. *Leop Ps* 65/20; y kościoł then twoy porzucę á odepchnę od obliczności fwoiey/ thák iż sie obroci w básń *RejPos* 349v, 335v. *Cf Zwrot.*

W przeciwstawieniu: »odepchnąć ... przyciągać« (1): A bowiem dobrotliwa ręká twoiá nietylko áby mię odepchnąć od fiebie miała ále owífem przyciąga *RejPs* 92.

Zwrot: »odepchnąć od siebie« [szyk zmienny] (3): coz by za pozytek fobie vczynil mily panie: aby ftrudnością nabywífy raczyl zafie od fiebie odepchnąc nas *RejPs* 146, 92; *RejPos* 216v.

3. *Nie dopuścić, uniemożliwić, pozbawić* [kogo od kogo, od czego] (4) : Odepchniemyli tákowego Człowieká od Rády Koronney/ y od vrzędow innych/ z niemotámi pewnie nikczemnymi zoftániemy. *OrzRozm* Q3v; Gdyż nigdy żaden od wiekow nie był fłychan ták vpádlý/ áby go on kyedy przyiąć nie miał/ á żeby go odepchnął od miłofierdzia fwoyego fwiétego. *RejPos* 167v; iefliby iefzcze ták niedoŃtátek wielki Nas/ álbo od Aptéki/ álbo od Doktorá [...] odepchnął [...] *Oczko* 38. [*Cf też* 2. *Leop Ps* 65/20.]

odepchnąć czym (1): wyedno łzwyąto łwymy łzwyątymy touarzyłzmy przyśzedł ku oltarzouy ofyfarouacz panu bogu kthorego kaplan od ofyfarouanya łkrzytanym odepchnął *PatKaz III* 104v.

4. *praw.* *Odrzucić roszczenia powodowej strony* (1) : Tedy w tákowéy rzeczy ten/ który iełt w dźierzeniu/ odepchnąwłzy powód [*JanStat* 633: odepchnąwszy powoda; *Actore repulso*]/ á ku dowodowi z świádki niech będzie przypuśczone *SarnStat* 781.

Synonimy: 1.a. odbić się, odłożyć, odpławić się, odpłynąć, odrazić, puścić się.

Formacje współrdzenne cf PCHAĆ.

Cf ODEPCHNIENIE, ODEPCHNIONY

MM